

FONTES PARA O ESTUDO DA TOPONIMIA DE MUGARDOS

Juan A. Carneiro Rey¹

*Á memoria de miña avoa Pepita
e do seu irmán Xaquín, mugardeses de Meá.*

INTRODUCCIÓN

A toponimia é o estudo da orixe e significado dos nomes propios de lugar. Posiblemente estes sexan un dos exemplos de productos da intelixencia humana feitos con maior sentido común². Neste traballo preténdese dar a coñecer e divulgar os topónimos do concello de Mugardos obtidos a partir de diversas fontes escritas durante diversos períodos históricos. Non é a nosa intención introducirnos no estudo de cada topónimo, xa que este é un labor que resulta moi complexo e pouco doado para os non especialistas, polo que cremos que se debe deixar aos filólogos³.

Galicia é quizais o país do mundo que conta coa maior cantidade de topónimos. A metade dos núcleos de poboación de España están na nosa terra. O P. Sarmiento calculaba prudentemente que existían en Galicia 100.000 "*nomes xeográficos separados, ainda que non distintos, pois un só nome atribúese a infindos lugares*"⁴. Na actualidade estimase que os topónimos galegos poden chegar ao medio millón.

FONTES

As fontes que utilizamos neste estudo abranguen desde a antigüidade ata a época contemporánea. As primeiras referencias escritas conservadas sobre a zona que estamos a tratar débense a Estrabón, quen xunto cos historiadores e xeógrafos grecolatinos Mela, Plinio e Ptolomeo escriben

1. Profesor de Historia no IES de Mugardos. Pertence ao Departamento de Historia I da Universidade de Santiago de Compostela.
2. O meu máis cordial agradecemento a don Agustín Hermo polo seu fundamental apoio loxístico para a realización deste traballo, e sobre todo pola súa amizade.
3. Os estudos filolóxicos de análise toponímica en Galicia contan cunha precisa metodoloxía que abrangue numerosos apartados: modelos de fichas, tipos de informantes e de enquisas, material gráfico e fotografía aérea do SITGA, etc.
4. Fr. Martín Sarmiento: "*Onomástico etimolóxico da lingua galega*". Edición de Henrique Monteagudo. Vigo, 2002. O primeiro estudoso da nosa toponimia e fundador da lingüística galega foi o P. M. Sarmiento. A súa autoridade intelectual en tantos ámbitos non deixou de lado o estudo dos nomes dos nosos lugares. Para el vai o noso recoñecemento.

sobre o Sinus Artabrorum e os pobos que o habitan: os Ártabros, chamados tamén Arrotrebas. Estes escritos teñen unha cronoloxía que vai desde o cambio de era ata o último tercio do século II d. C.

Na Idade Media as principais fontes conservadas son os distintos documentos monacais: cartularios, apeos, rendas... dos que se poden extraer datos de todo tipo para o estudo dun territorio determinado: aspectos económicos, sociais, legais, demográficos, topónimicos, etc.

Na Idade Moderna contamos con apeos municipais, de principios do século XVII, que nos informan da toponimia menor de diversas xurisdiccionés. Pero sen dúbida, a fonte máis extensa que nos documenta dos aspectos topónimicos dun lugar é o Catastro do Marqués de la Ensenada (1752). Inda que é un traballo realizado con fins fiscais, pódemos servir para o noso estudio, xa que toma como base a parroquia e dentro dela cita os nomes das diversas leiras, predios, sitios e lugares que a conforman⁵.

Xa na época contemporánea contamos con fontes catastrais, tanto provinciais como locais. Dentro destas, as más valiosas para o noso estudio son as que se refíren á contribución rústica municipal ou amillaramientos.

REFERENCIAS MEDIEVAIS

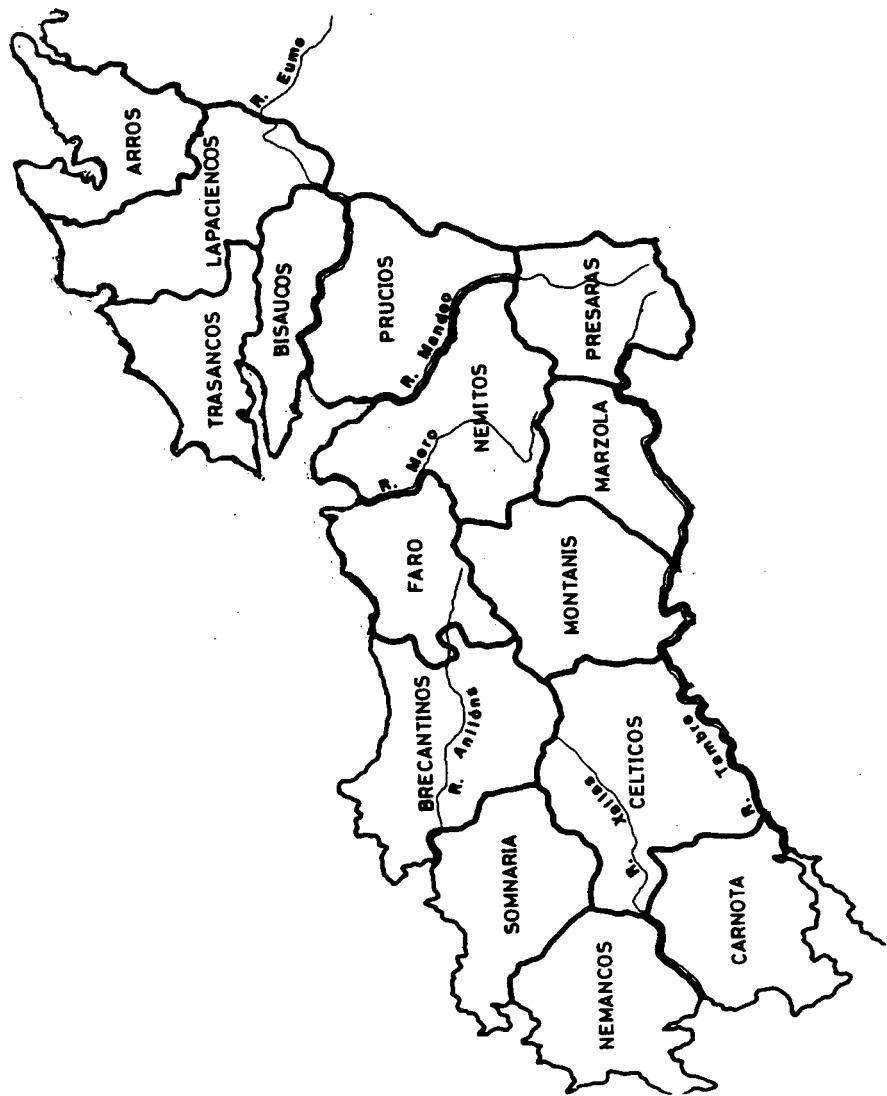
A primeira cita ao territorio no que está situado o actual concello de Mugardos ten lugar na Alta Idade Media. En efecto, será nos concilios de Lugo e Braga cando se publique o documento coñecido como "*Parroquial Suevo*" ou "*División de Teodomiro*". Ten unha cronoloxía que nos leva a finais do século VI, entre os anos 572 e 582. Trátase dun texto administrativo, civil e relixioso á vez, pois ambas circunstancias eran difíceis de delimitar nesa época.

No *Parrochiale* delimitábanse os territorios pertencentes ás diversas dioceses da Gallaecia, tanto da lucense como da bracarense. Esta ordenación do territorio ten en conta entidades preexistentes, o que nos pode levar ata institucións pre-romanas, ao igual que ocorre nas Galias. Moitos dos fitos utilizados como marcos refirense a monumentos megalíticos, sendo este documento o máis antigo no que se citan estes referentes espaciais. Bezoucos (Bisaucos) é un dos 16 arciprestados do Parroquial pertencentes á diocese de Iria⁶. Esta denominación mantense na actualidade non só como termo relixioso, senón tamén xeográfico (península).

Pero sen dúbida as referencias más numerosas citadas no medievo verbo do territorio que ocupa actualmente o concello de Mugardos, témolas nas coleccións diplomáticas dos mosteiros que posuían predios nestas terras. Contamos con documentos emitidos por Sobrado, Caaveiro, Couto, Pedroso, Monfero e Montefaro.

5. Fr. Martín Sarmiento laiábase de que os peritos redactores do catastro non indagaran de mellor xeito para proporcionar máis información sobre os lugares visitados.

6. de Jesús da Costa, P.A.: *Liber Fidei' Sanctae Bracarensis Ecclesiae. Edição crítica*. Junta Distrital. Braga, 1965.

Mosteiro de Monfero.

Nos tumbos do mosteiro de **Santa María de Sobrados dos Monxes** existen citas alusivas ás posesións que este tiña en Bezoucos. Así, nun escrito con data de 23 de outubro de 964, cítase indistintamente: *"Bisauquos"* e *"Bisauquis"*. Tamén faise referencia a dous lugares propiedade de Sobrado aquí: *"villa Littoriana"* e *"Iliobre"*. Bisaukos aparece como un commiso en disputa entre os bispos de Lugo e Iria xa en 921, o que indica o valor e a riqueza deste territorio. Ao longo do século X faise referencia a Bezoucos en diversos documentos dos anos 955, 966 e 971; así como en séculos posteriores⁷.

Na cartulario de **San Xoán de Caaveiro** cítanse lugares propiedade deste convento. No ano 1065, o 15 de outubro, alúdese ao lugar de *"Chantelos"*, sito na freguesía de *"Santi Vincenti de Mediano"*⁸. Un documento de 28 de decembro de 1067 cita *"villa Mugardos"* e *"porto de Mugardos"*, diferenciando ambos topónimos. A partir desta data as referencias continúan regularmente ao longo dos séculos seguintes.

Outros lugares de distintas freguesías de Mugardos son nomeados nos documentos relixiosos medievais. En 1085 Meá cítase como *"Sancti Vincenti de Meano"*. No ano 1092, aparece *"Voado"* en *"Sancti Iacobi de Francia"*. En 1099 fálase de dous lugares: *"Chantellos de Susano"* e

7. de Loscertales, P.: *Tumbos del monasterio de Sobrado de los Monjes*. Madrid, 1976.

8. É dicir, na actual parroquia de Meá, nome que deriva do patronímico latino Medianus, que nunca se pode transformar en Mehá. Esta última forma comézase a utilizar nalgún documento relixioso do século XVIII, pero sobre todo xeneralízase a partir do século XIX, despois dun tempo en que as dúas formas: Meá e Mehá conviven. De todos os xeitos o topónimo correcto *"Meá"* é o que consta na Toponimia Oficial de Galicia, publicada pola Xunta. Este topónimo ten variantes como *Meán*, *Meana*, *Meáns*, *Vilameá*, *Vilameán*, *Montemeán*, *Montemeáñ*, etc. ao longo de Galicia e Portugal. En zonas de Castela adopta a forma Villamediana, Montemediano, etc. Ao ser a península de Bezoucos unha zona moi poboada na época romana polos seus abundantes e variados recursos naturais, é probábel que o nome da parroquia derive dun influínte possessor romano: Medianus. Ao igual que sucede coa veciña villa romana de Noville, nome derivado do seu propietario o liberto Nobilius. En total, os lugares chamados Meá ou que conteñan esta raíz élavanse a máis dun centenar entre Galicia e Portugal.

Pinturas do Claustro. Montefaro.

"Chantellos de Iusano", dándonos a entender que se trata de dous sitios co mesmo nome, situados orograficamente a distintas altitudes. Así mesmo, noutro documento con data de 30 de marzo de 1128 cítase outro lugar de Mugardos, situado preto da parroquial: "Simou"⁹.

Na colección diplomática de **San Martiño de Xuvia ou do Couto** documéntanse referencias a este territorio, tanto xerais como concretas. O 15 de marzo de 1076, o mosteiro tiña propiedades en "*terra de Bisauquis*". O 18 de outubro de 1093 noméase a "Plantario" (Chanteiro), situado "*subtus monte de Nandi*"¹⁰. En 1174 esta colección diplomática dános outros dous topónimos mugardeses: "*Riilu*" e "*Pedrosis*"¹¹.

Outro dos mosteiros medievais que tiñan posesións nas terras de Mugardos é o de **San Salvador de Pedroso**. Foi fundado polo rei de Galicia Afonso Raimúndez (futuro emperador Afonso VII) e a súa nai a raíña dona Urraca no ano 1111. Cando se acoutan as súas propiedades fanse constar terreos en "*San Giao de Mugardos*", "*Sancti Iohannis de Pinario*" (Piñeiro) e "*Sacti Vicentii de Meos*" (Meá)¹².

Tamén tiña terras en Mugardos o mosteiro de **Santa María de Monfero**¹³. A mediados do século XII cítanse propiedades en "*Ovaña*" e "*Boado*"¹⁴.

9. FDEZ. DE VIANA et al.: *El monasterio de San Juan de Caaveiro*. A Coruña, 1999.

10. Actualmente consérvase este topónimo na enseada situada entre o castelo da Palma e a punta de San Martiño.

11. MONTERO DÍAZ, S.: "La colección diplomática de San Martín de Jubia". *Boletín de la Universidad*, ano VII; nº 25. Santiago de Compostela, 1935.

12. CAL PARDO, E.: *El monasterio de San Salvador de Pedroso en tierras de Trasancos*. A Coruña, 1984.

13. LÓPEZ SANGIL, J.L.: *Historia del monasterio de Santa María de Monfero*. A Coruña, 1992.

14. Ovaña ou tamén Obaña cítase nos documentos medievais desde o século XII polo menos. Desto lugar sairá unha familia fidalga que toma como apelido o seu lugar de orixe (algo usual na época, ao igual que ocorre cos Andrade, por poñer un exemplo próximo e coñecido). Ao longo do século XVIII os documentos citan indistintamente "Obaña" e "Obaño". Máis tarde pérdeuse o apelido e o topónimo vaise deturpando por pseudocastelanización en "El Baño", ao pensarse que a letra inicial do topónimo era o artigo en galego. Por último, continuando con esta alteración toponímica, o lugar noméase como "O Baño", que é como se coñece actualmente.

Coa fundación no ano 1392 do convento de **Santa Catarina de Montefaro** por Fernán Pérez de Andrade "O Bóo", este nobre dótalo de numerosas posesións. O mosteiro vai recibir foros da vila e porto de Mugardos, ademais doutros lugares situados en Meá, Simou, Franzá, Chantelos, Lubre, Cervás, Chanteiro, Ares, Guille, Limodre, Pontedeume, Cabanas, Miño, Ferrol, A Coruña...

REFERENCIAS MODERNAS

Da época do Antigo Réxime contamos con varias fontes toponímicas: apeos datados a principios do século XVII. Pero sobre todo do **Catastro de Ensenada**, de mediados do século XVIII.

Existe un apeo que foi realizado a raíz dun problema que se presenta entre o convento de Montefaro e a xurisdicción civil. Os preitos entre os veciños de Mugardos e os frades do mosteiro son continuos ao longo de toda a súa historia común. A vinculación de Mugardos e a súa subordinación a Montefaro entre finais do século XIV e principios do século XIX viuse sempre afectada por litíxios que non persegúían outra cousa que liberarse das cargas impostas polos frades aos mugardeñeses. Un destes preitos suscítase polos dereitos sobre a pesca que reclamaban os monxes. En resumo, non era máis que un deses conflictos suscitados no Antigo Réxime entre a xurisdicción eclesiástica e a civil. Neste caso entre o convento de Montefaro e o conde de Lemos, a quen pertencían os dereitos sobre o mar dentro da ría de Ferrol.

Con este motivo, en 1611, sendo alcalde de Mugardos Alonso de Toimil, realiza unha demarcación para deixar claros os límites de cada señorío. Posteriormente, no ano 1625, confímanse as delimitacións recoñecidas na visita realizada en 1611. As testemuñas xuran diante dunha fonte, utilizada como marco, antes de acotar as xurisdiccionés da vila, do conde de Lemos e do couto de "Besoucos", pertencente ao señorío da igrexa de Santiago.

O trazado dos límites comeza no secadoiro do cabo de Leiras e segue polo camiño antigo ata dar a unhas casas, que serven tamén de marco á xurisdicción¹⁵. Os límites utilizan como marcos fontes: fonte da Fraga, fonte do Carballo, fonte da Bulla, fonte do Garrio, fonte da Queira, fonte do Sabugueiro, fonte do Rego e fonte de Nande. Tamén se citan como marcos monumentos da prehistoria recente: mámoas, algo que xa era habitual desde máis de mil anos antes, como xa vimos no Parrochiale. Por último úsanse como marcos outros elementos máis ou menos salientables na

Busto do Marqués de la Ensenada na súa vila natal, Alesanco (A Riosa).

15. Esta circunstancia indica a pouca entidade poboacional de Mugardos nesta época, xa que con só indicar o propietario das casas quedaba claro o límite xurisdiccional.

paisaxe: pedras particularmente relevantes, pontes, lugares, campos; así como accidentes costeiros: cabo de Nande, de Leiras.

Un dos documentos más importantes para o estudo da nosa historia moderna e contemporánea é o catastro mandado facer polo ministro de Fernando VI o marqués de la Ensenada. Este catastro tiña como fin a "única contribución", é dicir, eliminar as innumerables taxas e impostos de orixe medieval, e ademais obrigar a que cada persoa cotizara proporcionalmente segundo as súas propiedades¹⁶.

O catastro foi realizado en 1752. A unidade territorial utilizada foi a parroquia. Unha serie de peritos, escribáns e veciños de recoñecida seriedade, sinalaban os límites territoriais de freguesías, predios, lugares, etc.; así como as características económicas, sociais e eclesiásticas de cada parroquia. Consta de varios apartados: Interrogatorio General, de 40 preguntas; así como unha "Relación del Mayordomo", "Real de Legos", "Real de Eclesiásticos", "Personal de Legos" e "Estados"¹⁷.

A terceira pregunta do Interrogatorio General dános a coñecer os límites de cada parroquia cunha serie de topónimos que na súa maior parte seguen a existir na actualidade. Di así: *"Qué territorio ocupa el término, quanto de Levante á Poniente, y del Norte al Sur; y quanto de circunferencia, por horas y leguas; qué linderos, ó confrontaciones; y qué figura tiene, poniéndola al margen"*.

As demarcacions parroquiais de Mugardos segundo o Catastro son as seguintes:

FRANZA

Demarcaciones deesta Feligresia

3º *"Ócupa el termino de ella desde L. á P. media legua de N. á S. ótramedia ytendrá de circunferencia legua y Media que podrá andarse entres horas, linda por L. con las feligresias de san salvador de Maniños y san Juan de Piñeiro, por el N. conla de sn. Vicente de Meá, por el N. conla ría del ferrol, y por el S. con la feligresia de sn. Vicente de Camouco. Cuia división y demarcacion principiando en la Corredera viexa llamada de laescada sigue derechamente al espiño de Magurrás, desde éste ala peña rusa, desde laqual corre ala fuente de Punido desde esta circulando al poniente confina con el soto nominado de Juana, y bolteando ácie al S. limita con la Medoña de dn. Nicolás Piñeiro, desde ésta vá siguiendo al Marco de piedra de grano establecido Junto alla Capilla suadbocacion de nuestra señora de Lodairo,*

16. Malia a fidelidade dos peritos, está demostrada a desviación ou ocultación de datos dos cultivos más productivos ou rendíbeis.

17. Así, podemos saber que na freguesía de Meá, por exemplo, tiñan terreos confrarías de Ferrol, o convento de Montefaro, San Xiao de Mugardos, a condesa de Lemos, particulares de Ferrol, etc.

1767.

Unaxo de piedra degzano establecido
Tanto ala Capilla su adlocación de nues-
tra Señora de Boaixo, desde el qual
pasa al molino viejo de Juan Rojo, y de
allí dous unaxos de piedra, puesto en
el vicio de Selle de este sigue al campo
dela pena y doblando al N. corre
al sitio de Riquero cego y al unaxo
de Neuoxedo desde este va corriendo
ala fuente de Ribaib, y consecuentem-
ente al vertigo ócanto de Bandín
desde este al moxori das canzias ter-
minando al Poniente y ya siguiendo
al vicio do espino das Gaibas y al
rio dela Vaxca que limita en la
Marina donde concluye.

Expedies de tierraas sus
Canidas, y Calidades.

Habrá en el termino deha, feioresia
 Doce mil setecientos quarenta, y quatro

Demarcaciones dela Teloxeira

3º Tiene de distancia esta Teloxeira desde S. a. ^o media legua, y lo mismo desde el R. al S. y de Circunferencia una legua, que paxa Cami na la se ocuparía un oxa, linda principiando por la parte de S. en la punta del Rio da Barca desde este sigue al pie oxa do Corrito, y desde este al Corpinero da Gaiña, siguiendo al e^o tio do Real, y Rio de este nombre, y desde este al Puxia do Baqueiro, sigue al max co do maranon, desde este al Fuente da Nga nante con la max, siguiendo al oxila deste, asta la punta del Rio da Barca primera demarcacion.

1º

2º

Dentro de Quas demarcacion abra

Tierra de Sombaduxa

desde el qual pasa al molino viejo de Juan Rojo, yde alli áotro Marco de piedra puesto en el sitio de selle de este sigue al campo dela pena y dobrando al N. corre al sitio de rigueiro cego yal marco de reuoredo desde este va confinando ala fuentte de roibal, y consiguientemente al seixo ócanto de pardinas desde este al moxon dos candios terminando al Poniente y vá siguiendo al sitio do espino delas Gaibas y al rio dela varca que limita enla Marina donde concluie".

(Na marxe dereita debúxanse os límites parroquiais)

MEÁ

Demarcaciones dela Felegresía

- 3º "Tiene una distancia esta Felegresía desde L. a P.media legua, y lo mismo desde el N. al S. y de circunferencia vna legua, que para caminarla se ocupará vn ora, linda principiando por la parte de L. enla punta del Río da Barca desde este sigue ala piedra do Couto, ydesde este al Espiñeiro da Gaiba, siguiendo al sitio do Feal, y Río de este nombre, ydesde esta ala Pedreira dos Baqueiros, sigue al marco do marañón, desde este ala Fuente da Rega y de este ala Corredera de mi terra, ydesde allí al dezedoiro de Cauo de Leiras confinante conla mar, siguiendo ala orilla deste, asta la punta del Río da Barca primera demarcación".

(Na marxe esquerda debúxase a superficie da parroquia)

MUGARDOS

Demarcaciones de la Felegresia

- 3º "Al capitulo tercero dixeron que el termino de estta dha Villa y Jurisdizion tendrá de distancia desde L. a P. un quartto de Legoa y del N. al S. latercia parte de dha distancia, y de circunferencia tres quartos de Legoa que paracaminar les ocupara oraymedia, linda por N y P con la mar ôrria de Jubia por L con la Frâ. de san Vicente de Meá S. contérmino dela Villa de Ares empezando sudemarcacion en dha Ria y fuente del Castillo de sanmartín hastta llegar ala Peña Blanca, siguiendo hasta la Fuente llamada sabugueiro, desde allí al Rio de agarrios, desde este va suviendo al marco de Marañón, desde el al fuente dela Bulla, desde estta aottra fuente quellaman de rega, desde allá al marco das Casas vellas, ydesde este ala Már dando la buelta por dha Rya de Jubia hasta llegar adha Fuente del Castillo de San Martín primera demarcacion, su figura hes la del margen".

(Na marxe esquerda aparece debuxada a superficie da freguesía)

PIÑEIRO

Demarcaciones de esta Felegracia

- 3º. "Ocupa el termino de ella desde L. á P. un quarto de Legua, de N. al S. ótro, y de circunferencia media Legua quepodra ándarse en media óra. Linda por L. con la frá de sta. eulalia de Limodre, por P. con la de Santiago de Franzia, por N. con la de san Salvar de Maniños, y al S. con la de sn. Vizte de Caamouco. Cuia demarcacion y división principia en el marco situado junto ala Capilla su advocación de ntra sra de Lodayro, y siguiendo á L., corre hasta el Marco llamado do chao do Monte. Desde este aôtro igualmente de piedra de grano establecido en el termino quese dize da esfarrapa. Desde el qual sigue en derechura al sitio denominado Porto da Choca; y desde este circulando ázia el N. ála Puente llamada de Sar; desde ésta al lugar ó sitio da Pereira de Pomido; Y desde este, al Marco de Soto de Juana. Desde allí bolteando azia el P. corre ala Medoña de Dn Nicolas Pineyro; y desde élla alaprimera demarcación, donde concluye".

(Na marxe dereita aparece o debuxo da freguesía)

REFERENCIAS TOPONÍMICAS CONTEMPORÁNEAS

No ano 1929 realiza-se unha "Acta de reconocimiento de la línea límite y señalamiento de los mojones comunes a los términos municipales de Ares y de Mugardos". Foi confirmada pola "Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral".

Este texto respondía a unha Orde para a formación do Catastro parcelario de España e dar así cumprimento a unha "Ley para la publicación del Mapa", de 30 de setembro de 1870 e confirmada o 23 de marzo de 1906. Realízase este recoñecemento de límites cunha serie de persoas que dan fe: alcaldes, concelleiros, comisionados e peritos. O concello de Mugardos vai ser representado polo seu alcalde accidental don Miguel Picallo. Polo concello de Ares farao o seu alcalde don Xoán L. Lourido

O primeiro marco delimitará os concellos de Fene, Mugardos e Ares e sitúase no lugar de A Malata (as parroquias limítrofes son Santa Olalla de Limodre, San Vincenzo de Caamouco e San Xoán de Piñeiro). Os límites entre Fene e Mugardos cara ao mar acéptanse como estaban, e así fican na actualidade. O segundo marco estaba en Chao do Monte, continuando polo monte do Piñeiro. Os marcos divisorios entre os concellos de Ares e Mugardos seguían pola "Ermita de la Ascensión" de Lodairo, Seselle, A Balsa, Regueiro Cego, "Molino del Viento de la Seaña", Camino de Simón (Simou), Camino del Bugallón, Casa de la Pallota, Fuente del Bugallón, camino de la casa de la Pallota, camino de la fuente del Bugallón, Fuente del Seijo, río Bugallón, río Lameira, Molino de Lameira, Soto del Baño, camino das Viñas, Viñas, Fuente de Prados, Fuente Prados, Prados, río Frades, Pedra dea Pegas, Fuente del Espiño, Pegal, e Fuente de San Martín.

Muelle de Mugardos.

Pedra do Couto. Limita Meá e Franza.

Os marcos adoitaban ser paralelepípedos graníticos de distintas alturas, especificados na "Acta". Ás veces teñen gravada unha cruz. Outras veces os límites situábanse mesmo na parede dunha casa, ou ben á beira dunha estrada ou camiño, segundo a dirección destes; tamén se poden aproveitar os carteis indicadores de localidade e que están cravados en postes, etc.

Catastros e "Amillaramientos" constitúen as fontes toponímicas escritas más ricas do século XX. O "**Catastro de Rústica**" realizado nos anos 1956 e 1957 polas Delegacións Provinciais de Facenda, compilán unha gran cantidade de microtopónimos. Pero son sen dúbida os "**Amillaramientos**" realizados polos concellos os que reúnen unha maior cantidade de toponimia menor, que inclúe os citados nos catastros de Facenda.

O concello de Mugardos realiza o seu "amillaramiento" con vistas á contri-

Fontes para o estudo da toponimia en Mugardos.

Enseada de Obaña.

bución rústica no ano 1947, co resultado seguinte: a parroquia de Santiago de Franza conta con 3.610 predios e lugares; a de San Vincenzo de Meá posúe 1.651; a freguesía de San Xiao de Mugardos ten 1.286 e por último a de San Xoán de Piñeiro conta con 1.120. Naturalmente a proporción entre topónimos e número de predios é directa. Así, a parroquia de Franza conta, segundo este "amillaramiento", con 665 topónimos; Meá ten 344; Mugardos conta con 310 topónimos menores e Piñeiro con 232. En total o número de microtopónimos do concello ascende a 1.551, oficialmente rexistrados entre 1947 e 1955. A gran maioría destes nomes de lugar, un 36%, comeza polas oclusivas xordas: "C" e "P".

Unha das dificultades que se lle presentan ao investigador na localización de topónimos nestas fontes, responde ao feito de que os escribáns non sexan coñecedores da zona e van transcribir o nome de lugar tal como soa en boca do paisano. Isto pode desembocar nunha escritura do documento con certas alteracións como o seseo, gheada, ausencia de artigos, abreviaturas, etc. Temos por exemplo que o topónimo *Pedras Albas* se transforma por obra do escribán en *Pedra Salva*. En moitos casos non é posible comprobar o topónimo correcto por simples razóns cronolóxicas (perda da memoria histórica, desaparición das fontes orais...). Así, temos topónimos como *B. Alejo*, ou *B. Nordeste*, tal como constan na documentación municipal; podemos deducir que estas abreviaturas poden corresponder a que o primeiro lugar chámase *Borreiro*, segundo atopamos outro sitio do documento; respecto ao segundo topónimo podemos supoñer que a abreviatura se refira a un nome propio: *Benigno*, nome do propietario que consta noutro apartado.

É frecuente tamén a utilización ou ausencia de artigo para o mesmo topónimo: *Acea* ou *A Acea*, *Balsa* ou *A Balsa*, etc. Tamén abunda a imposición do castelán, ás veces en combinación co galego: *A Barrosa* ou *La Barrosa*; *A Cabra* e *La Cabra*; *La Mestra*; *La Pecheira*. Mesmo a

"gheada" manifestase en topónimos como: *Jafo* (Gafo), *Regenjo* (Reguengo), que estaba de forma correcta no Catastro de Ensenada; e a castelanización en topónimos como: *Jardín*, *Junqueira*, *Junquera*. Topónimos que constan con esa mesma acepción nos documentos notariais de propiedade.

A partir da comprobación "in situ" dalgúns topónimos aquí expostos puidemos reconstruír o nome orixinal, citado polo escribán de varias maneiras distintas: Cal Dobal, Caldoval. Un exemplo ben gráfico é o dun predio que atopamos en Meá e que se cita das seguintes maneiras: *Froixil*, *Froxil*, *Froisel*, *Fruxil*, *Frusil*, *Frogil* e *Fragil*. De todos os xeitos procuramos deixar o microtopónimo nas súas diversas variantes, pois o fin deste traballo non é outro que o de facer constar o que hai nos documentos oficiais.

Na actualidade existe unha Comisión de Toponimia, dependente da Xunta de Galicia, que se encarga do estudo e recuperación dos topónimos de Galicia. Segundo o **Nomenclátor** oficial deste organismo, a toponimia dos **lugares** (hábitat tradicional dentro do territorio parroquial) que conforman cada parroquia do concello de Mugardos é a seguinte:

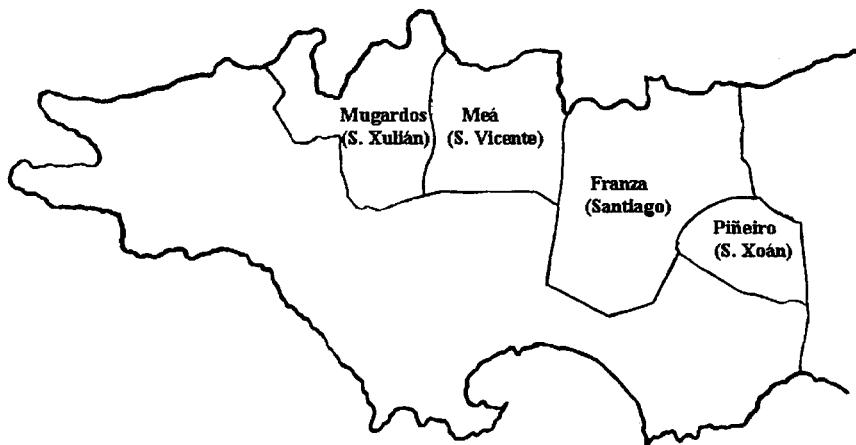
Freguesía de Santiago de Franza: **A Amora, O Arrueiro, As Barcias, Boado, O Campo do Río, A Cancela, Cantarrá, O Casal, A Chousa, O Curuto, As Escadas, A Fraga, Franza, A Marnela, O Mexote, O Monte, O Morteirado, A Penela, O Penso, O Redondo, A Regueira, O Seixo, Seselle, O Vilar, Xuncedo.**

En total esta parroquia conta con vintecinco lugares. Estes non sempre coinciden ao longo do tempo, pois uns lugares poden ser abandonados polos seus habitantes nun determinado momento histórico ou ser absorbidos por outros núcleos máis puxantes; outros lugares, pola contra, poden ser formados en épocas más recentes. Por exemplo, a mediados do século XIX Franza contaba con 1.110 habitantes e tiña, entre outros, un lugar: **Río de Miño**, do que non se volve falar en estatísticas posteriores. Por outra parte, na Xeografía de Galicia, dirixida por Carreras Candí nos anos 20 do século pasado, aparecen especificados lugares como **Franza de Embaixo e Franza de Enriba**, ademais doutros dous non contemplados no Nomenclátor oficial actual: **Igrexa e San Victorio**.

Freguesía de San Vicente de Meá: **A Areosa, O Bailón, A Barca, A Cañota, O Capricho, Os Casás, O Castro, Catro Camiños, Chantelos, Os Corzás, O Cristo de Meá, A Cruz de Meá, O Feal, As Fieiteiras, O Galiñeiro, Novás, A Pedreira, O Penedo, A Penela, Rilo, A Seaña, O Souto da Cana.**

En total son vinte e dous lugares que non se corresponden sempre no tempo, pois como ocorría coa parroquia anterior, a mediados do século XIX Meá contaba con 716 habitantes e tiña, entre outros, os lugares de **O Coto, A Xesteira, A Pallota e Promontorio**, non contemplados actualmente. Cara a principios do século pasado citánsen, ademais dalgúns dos lugares actuais, os lugares de **O Coto e A Xesteira**.

MUGARDOS: DIVISIÓN PARROQUIAL

Freguesía de San Xulián de Mugardos: **O Apelón, A Areosa, O Baño, Casas Novas, O Cristo, O Esteiro, A Fraga, As Lagoas, Mariocos, Mugardos, O Peteiro, A Redonda, As Roibeiras, Simou, As Viñas.**

Conta con quince lugares. A mediados do século XIX tiña 1.782 habitantes e posuía oito lugares, tres deles non se contemplan actualmente no Nomenclátor oficial: **Espasante, Pedrosos e Pontellas**. A principios do século XX especificábase **O Baño de Embaixo e O Baño de Enriba** e tamén se citan, entre outros lugares: **Valiosos, Pedrosos e Pontellas**.

Freguesía de San Xoán de Piñeiro: **A Abeleira, O Camiño Grande, O Chao do Monte, A Chousa, A Estación, A Fonte, A Gallada de Piñeiro, A Igrexa, O Lodairo, Pumido, A Teupoeira.**

En total conta con once lugares. Cara á metade do s. XIX esta parroquia contaba con 167 habitantes. Non se especifican outros lugares distintos aos actuais nas diversas estadísticas realizadas en séculos anteriores.

CONCLUSIÓNS

Para rematar este traballo fixemos unha clasificación léxico-semántica dos distintos topónimos recollidos. Naturalmente, en moitos casos un mesmo topónimo pode ser incluído en varios apartados. Tampouco se recollen todos os topónimos nesta clasificación, xa que se este é composto

unicamente se citará unha vez. Un exemplo: "Chousa" verase recollido no seu respectivo apartado nunha ocasión, e non se incluirán neste os topónimos como "Chousa de Arriba", Chousa do Medio", "Chousa da Cruz", etc.

Na relación topográfica por parroquias, que vai a continuación da clasificación léxico-semántica, non se contemplan os topónimos citados en fontes anteriores ós "amillaramientos" de 1947.

Debemos sinalar así mesmo que existen copias manuscritas do Catastro de Ensenada realizadas en épocas posteriores que, en ocasións, non coinciden exactamente co orixinal. Comprobamos algunas variantes na toponimia das parroquias: Mehá por Meá, Modoña por Medoña ou en antropónimos: Pineyro por Piñeiro, por poñer un exemplo.

Simou.

Santa Lucía.

Como hipótese de traballo, ao final sinalamos unha serie de topónimos recollidos do Catastro de Ensenada referidos á parroquia de Meá e que non constan en ningunha relación topónima posterior. Posiblemente desapareceron por múltiples causas ao longo destes dous séculos e medio transcorridos: asimilación de predios, urbanización, obras públicas, etc. Pero tamén, por outra banda, podemos dicir que a fragmentación da superficie agrícola en Meá continuou nestes dous últimos séculos. En efecto, no Catastro de Ensenada (1752) aparecen sinalados uns 1.600 lugares e sitios, mentres que no "amillaramiento" de 1947 o número é lixeiramente superior: 1.651 predios. Se temos en conta que se perderon como mínimo oitenta microtopónimos entre 1752 e 1947 e os predios rexistrados na actualidade superan aos do Catastro, podemos supoñer que o minifundismo acentuouse neste tempo na parroquia de Meá.

CLASIFICACIÓN LÉXICO-SEMÁNTICA

Moitas veces os topónimos serven para establecer unha unidade lingüística e cultural entre pobos. No golfo Ártabro existe un sufijo de orixe prerromana: -obre. Na actualidade consérvanse preto de medio centenar de lugares con ese sufijo, a gran maioría deles dentro do espacio territorial que os historiadores clásicos lle outorgaban ao pobo coñecido como Ártabros ou Arrotrebos. -obre vén significar: "poboad situado en altura". Na península de Bezoucos e nas súas proximidades contamos con topónimos como Maiobre, Ixobre, Barallobre, Sillobre, Bañobre, Calobre, etc.

Para o estudo toponímico de Mugardos e algúns lugares limítrofes realizamos unha clasificación léxico-semántica. Clasificamos os topónimos en: orotopónimos, hidrotopónimos, fitotopónimos, zootopónimos, toponimia viaria, relacionados coa vida relixiosa, co asentamento humano, coa explotación e aproveitamento do terreo e, por último, derivados de "poseedores", tanto latinos coma xermánicos. En ocasións un mesmo topónimo pode ser incluído en varias subdivisións.

RELACIÓN TOPONÍMICA:

1. OROTOPONIMIA

1 a. Constitución do Terreo: *Area, Albela, Barral, Roiberal, Penelas, Ruibal, Lousa, Lousas, Pedras Albas, Pelado, Pelada, Penosa, Lodais, Lodeiro, Lamas, Cobos, Barreira, A Areosa, Sobre da Area, Area Morta, Area Grande, A Pedreira, Pedrós, Pedrachá, Pedrido, O Pedroso, Os Pedrosos, Monte das Pedras, O Penedo, A Penela, A Louseira, Lousido, A Lousada, Lamalonga, O Lodaíro, A Lameira, Roibeiras, A Roiba, A Barrosa, As Barrosas, Barracido, O Campo, A Camposa, O Campón, Barreiro, A Area, Seixo, A Pena, As Pedras, Pedragoso, O Prado, O Pereiro, A Lousa, Pedregal.*

1 b. Elevacións: *Monte do Espiño, Requeixo, Cotarela, Monte, Pícacho, Monte longo, Coruto da Revolta, Monte Pequeno, As Ribas, Lomba, Coruto de Abaixo, Alto da Pena, Monte, O Coto, O Peteiro, Outeiro, Cotellón, O Curuto, Coitelada, O Bailón, A Bailadora, Monte Grande, Monte Redondo, Monte Novo, Alto da*

Pena, Entre os Montes.

1 c. Zonas Chás: *Caibancas, Queibancas, Chanado, Cha, A Chaira, O Raso, Chao do Monte.*

1 d. Covas: *Cova da Figueira, A Garita, Cova dos Mouros, Cova, Covas, Foxo.*

2. HIDROTOPONIMIA

2 a. Augas Correntes: *Campo do Río, Regueiriño, A Regueira, Regueiral, Regueiras, Rilo, Río, Rio Pequeno, Río Seco, Agarríos, Sar, Regueiro, Regueiro Cego, Rego.*

2 b. Mananciais: *A Fonte grande, A Fonte, Fonte Seca, Fontemerdeira, Fontevella, Fonte da Bulla/ do Seixo/ do Espiño/ de Prados/ de San Martiño/ da Queira/ da Fraga/ do Rego/ do Carballo/ do Sabugueiro/ do Cuco/ Picho/ da Cana/ de Lagartixas, Pozo.*

2 c. Augas Estancadas: *O Lago, As Lagoas, Corgo, Corgos, Estancado, Estancados, Pozas, Charca, Cabaneiro, Cabaneiros.*

2 d. Terras de Ribeira: *Beiramar, O Esteiro, Esteirón, Gaveiras, Escallos, Cabo, A Marnela, Punta Leiras, Os Lastrados, Faro, Costeira, Orillamar, Promontoiro.*

2 e. Outros: *A Barca, Redes, Almirantes, A Marnela, As Mareas, O Salto de Arriba / de Abaixo, Boado, A Balsa, As Balsas, Barcia, As Barcias, Barcas.*

3. FITOTOPONIMIA

3 a. Árbores Froiteiras: *A Abeleira, Pumido, Figueirido, Nogueirosa, Maciñeira, Mazaído, Filgueiras, Castiñeiro, Pereira, Abeledo, Nogueiras, Cerdeiriñas, Figueiras, Pumariño, Castañeiro, Castañeira, Pereiro, Pereiras, Abeleiras, Castiñeira, Pumar, Nogueirido, Figueira, Grandal.*

3 b. Outras Árbores: *A Amora, O Carballo, Ameneiro, Carballo, Marmulo, Pinabeta, Pinabetas, Aneiros, Cornido, Sabugueiro, Carballeira, Salgueiral, Olmeiros, Piñeiro, Loureiros, Salgueiro, Teixeiro, Salgueiras, Ameneiros, Palmeira, Oliveira, O Bugallón, Carballal, Carballás, Cerqueiro.*

3 c. Cultivos: *As Viñas, Viñanova, Viña, Tras as Viñas, Fabás Millote, Fabar, Morteirado, Naveira, Naveiras.*

3 d. Outros: *Fieiteiras, Peras, O Xuncal, A Xunqueira, Bimbieira, Xuncedo, A Xesteira, Xestido, Abruiñeiro, Toxo, Flores, Xardin, Xestal, Espiñas, Souto da Cana/ de Xoana, A Cañota, Bouza, Santaxes, Tilleira, Recinal, Landios, Cerneiros, Lestás, Fruxil, Silveira, Xestido, Moncedo, Espiño, Espiños, Xuncada, Panizo, Xunqueiros, Cardoeiro, Cardoeira, Cardeirijo, Brado, Corrada, Canaval, Canedo, Canado, Cascas, Canota, Canotas, O Feal.*

4. ZOOTOPONIMIA

4 a. Animais Domésticos: *Monte da Cabra, Monte do Cabalo, Coto do Cabalo, Campo dos Carneiros, Galiñeiro, Cabalo, Galo, A Cabra, Gateiro, Cuchoso, Pito, Carnucho, Choca Pita, Costa da Pita, Pita.*

4 b. Animais Salvaxes: *Os Corzás, Cervás, Lobeira.*

4 c. Aves: *O Pombal, O Pegal, Pedra das Pegas, As Gaivotas, Carboeiro, Pegos, Paxaro, Paxaros, Merlo, Lavandeira.*

4 d. Outros: *Cantarrá, O Sardiñeiro, A Teupoeira, Sardiñas, Baralloca, Barallocas, Cárdido, Armeiro, Armeiros, Almeiros, Almeiras, Abelleira, Chichoso, Choca, Zancado, Arneiro, Xurela.*

5. TOPONIMIA VIARIA

Catro Camiños, A Gallada, O Curveiro, O Cal, Carreiras, Carreiros, Sendeiro, Corredoiras, Paso, Porto, Carreiro, Carreira, Porta, Carretera da Estación, Ponte, Gallado, Pontellas, Brea, Caldoval, Camiño Grande, Camiño do Francés, Camiño do Castro, Camiño da Calzada, Confurco, Portela, Volta, Socamiño, Feira, Camiño, Camiño Vello, Revolta, Vieiros.

6. TOPÓNIMOS RELACIONADOS COA VIDA RELIXIOSA / HAXIÓNIMOS

O Cristo/de Meá, A Cruz de Meá, Barreiro da Cruz, Freira, San Xiá, Arca das Ánimas, Cabildo, Igrexa Nova, A Igrexa, Rego dos Frades, Rectoral, O Convento, Monte das Ánimas, A Tenencia, San Antonio, San Victorio, Santa Lucía, San Telmo, San Martín, Capela, Cruceiro/de Meá, Capilla, Catedral, Cementerio, Igrexario, Campanario, San Xoán, San Fernando.

7. TOPÓNIMOS RELACIONADOS CO ASENTAMENTO HUMANO

7 a. Toponimia Antiga e Medieval: *O Castro, Os Castros, O Casal, Vilares, O Vilar, Vigo.*

7 b. Vivenda e Agrupamento de Vivendas: *A Torre, As Torres, Os Casás, Casas Novas, O Pazo, Caserón, Cabanas, Arrueiro, Pazos, Casa, Casarón, Cabana, Cabaneiras, Casanova, Cabaneira, Casavella, Casa Blanca.*

7 c. Construccións Relacionadas coa Actividade económica: *Pelamios, As Telleiras, O Curro, Os Muiños, Muiño do Vento, O Dique, A Rampla, A Acea, A Malata, A Estación, Casetas, Pallota, Pallotas, Cabaqueira, A Telleira, Vacariza, Fábrica, Lavadoiro, Lavadoira, Pardiñas, Peirao, Alimpadoiros, Cercado, Balados, Paredes, Boqueiro, As Cancelas, Armado, Cancela, Caseto, Cubo, Cubo de Fábrica, Cortes, Palleira, O Balado, Armada, A Graña, A Cancela, A Muralla, Alpendre, Palleiro, A Cerca, Porto, A Canteira.*

8. EXPLOTACIÓN E APROVEITAMENTO DO TERREO

8 a. Terreos de Labradío: *O Morteirado, Campolongo, Leiro, Chanteiro, Chantelos de Arriba/ de Abaixo, Agra, Agro, Cortiña, Novás, A Senra, A Rega, Lugar, Roza, Horta, Agrafonte, Terreo, Panceiras, Cortiñas, Gaiba, Gateira, Horta do Pan, Horto, Rozal, Horta do Río, Peza, Cotellón, Ferrado, Couto, Carteirós, Chousa, Rañoeira, Rañoeiro, Cuartos, Octavos, Terra, Leiro, Labradío, Leira, Leiras, Quintas, Tercios, Horta da Casa, Bouza, Prados.*

8 b. Terreos Incultos: *A Fraga, O Souto, Sequeiral, Pelado, Veque, Camposa,*

Catoira, Ermeiros, Fragavella, Fero.

8 c. Forma / Situación dos Terreos: *A Eira, A Redonda/ de Arriba/ de Abaixo, O Redondo, As Cancelas, A Chousa, Corralón, Redondelo, Peteiro, Peteira, Regoña, A Ragoña, Tenza, Volta, Revolta, Revolto, Revoltos, Xunto da Casa, Traseira da Casa, Escada, As Escadas, Cerrado, Cómaro, Punta da Eira, Punta da Pena, Eixo, Rodelas.*

9. DERIVADOS DE PROPIETARIOS

9 a. Latinos: *Noville, Meá, Reguengo.*

9 b. Xermánicos: *Seselle.*

9 c. Modernos: *Baamonde, Casteleiro, Benito, Francisco, Pérez, Xulián.*

AMILLARAMIENTOS (1947)

FRANZA

A

A.DE SOUTO	ABELEIRA	ABELEIRAS
ACCEA	ACEA	ACEA (A)
ACEAS	ACESA	AGRA DA FONTE
AGRafonte	AGRO	ALAMPADORES
ALIMPADO	ALIMPADOIROS	ALMIRANTE
ALMIRANTES	ALTO DA PENA	AMENEIROS
AMORA	ANTEIRO	ARANJUEZ
AREA	AREOSA	ARMADA
ARMEIRO	ARMEIROS	ARNEIRO
ARNEIROS	ARRIBAS	ARUMEIRO
ARUNEIRO	AVELEIRO	

B

B. ALEJO	B. DE NORDESTE	BAAMONDE
BAJOS	BALADO	BALADO (O)
BALADO DE ARRIBA	BALADOS	BALEIRA
BALEIRA	BALSA	BALSA (A)
BALSA (LA)	BALSAS	BAÑO
BAÑO GRANDE	BARCIA	BARCIAS
BARRA NOVA	BARREIRA	BARREIRO
BARREIRO DA CRUZ	BARRO	BARROSA
BARROSA (A)	BARROSA (LA)	BARROSAS
BARROSO	BASTIDA	BELLÓN
BENITO	BEQUE	BIEIROS
BILARIÑO	BLANCO	BOADO

Fontes para o estudo da toponímia en Mugardos.

BOCA	BOQUEIRO	BORREIRO
BORREIROS	BRADO	BREA
BUGUEIRO		
C		
C. DE ARRIBA	CA DA TAL	CABANEIRA
CABANEIRO	CABANEIROS	CABARQUEIRAS
CABO	CABO LEIRAS	CABRA
CABRA (A)	CABRA (LA)	CACHENLO
CADAVAL	CADOVAL	CAGAMEXA
CAGARRO	CAJA MEXA	CAL
CALAVEIRA	CALDOVAL	CALVA
CALZOBOS	CAMIÑO	CAMPANARIO
CAMPO	CAMPO DE ABAIXO	CAMPÓN
CAMPOSA	CANABAL	CANABAL DE ABAJO
CANABAL DE ARRIBA	CANADIDOS	CANADINOS
CANCEDO	CANCELA	CANCELA DE ABAIXO
CANCELA DE ARRIBA	CANCELAS	CANCELO
CÁNDIDO	CANDIOS	CANEDO
CANEDO DE ABAIXO	CANEDO DE ARRIBA	CANIDA
CANIDO	CÁNIRA	CANOTA
CANOTAS	CANSIDA	CAÑOLAS
CAÑOTA	CAÑOTAS	CAPILLA
CAPILLA DE LLOVIRA	CAPILLA LODAIRO	CARBAJAL
CARBALLAL	CARBALLO	CARBALLO DE ABAIXO
CARBALLO DE ARRIBA	CARDEIRIÑO	CARBANCAS
CARTELLE	CARRIDA	CARRERA
CARRETERA ESTACIÓN	CARSULLO	CARUELO
CASA BELLA	CASA BLANCA	CASA BLANCA DE ABJO.
CASA B. DEL MEDIO	CASA B. DO CAMIÑO	CASA DE LA FUENTE
CASA VELLA	CASABELLA	CASAL
CASAL (O)	CASAL DE ARRIBA	CASAL DEL MEDIO
CASAVELLA	CASCAS	CASCAS DE ARRIBA
CASCAS DE CORUTO	CASCAS SEIJO	CASCOS
CASETO	CASTELEIRO	CASTELLANO
CASTIÑEIRA	CASTRO	CASTROS
CASTROS (LOS)	CATOIRA	CEMENTEIRO
CENELLO	CERCA	CERDEIRAS
CERDEIRIÑAS	CERQUEIRO	CERRADO
CERVAZA	CIJO	CINCHOSO
CINCHOSO (EL)	CIRUTO	COBA
COBA (DA)	COBA DO LOGO	COBOS
CODESAL	CÓMARO	CONDE

CÁTEDRA. *Revista eumesa de estudios*

CONTA	CORBATAS	COREOS
CORRADA	CORTADORES	CORTES
CORTIÑA	CORTIÑA DE BARREIRO	CORTIÑAS
CORUTO	CORUTO DA REVOLTA	CORUTO DE ABAJO
COSTA DE PITA	COSTEIRA	COTILLÓN VILAR
COUTO VIEJO	COVA	CRUCERO
CUBEIRO	CUBO	CUBO DE FÁBRICA
CUCA	UCHOSO	CURUTO
CH		
CHACOUTAS	CHANADO	CHINCHOSO
CHOCA (LA)	CHOUSA	CHOUSA DA IGLESIA
CHOUSA DAS ARMAS	CHOUSA DE BAIXO	CHOUSA DE BARREIROS
CHOUSA DE CANCELO	CHOUSA DE S.VICTORIO	CHOUSA DE VILARIÑO
CHOUSA DO MEDIO	CH. DOS BARREIROS	CHOUZA
CHOUZA IGLESIA		
D		
DINOS	DONAS	
E		
EFIMO	EIFIMO	EIJO
EIXO	ENSENANDA	ENTRE LOS MONTES
ERMEIROS	ERNEIRO	ERNEIROS
ESCADA	ESCADA (LA)	ESCADA DE ARRIBA
ESCADAS	ESCALLOS	ESTANCADO
ESTANCADOS	ESCOLLOS	ESPIÑA
ESPIÑAS	ESPIÑO	ESPIÑO DE VILAR
ESPIÑOS		
F		
FABÁS	FÁBRICA	FÁBRICA DEL SEIJO
FAFOS	FAIBA	FALIA
FEAL	FENE	FERMEIROS
FIGUEIRAS	FLORES	FOJO
FOXO	FONTE	FONTE (DA)
FONTE DA CANA	FONTE PICHO	FORJA DE PAN
FRAGA	FRAGA BELLA	FRAGA VELLA
FRAGA DE ABAIXO	FRANZA	FRANZA DE ABAJO
FRANZA DE ARRIBA	FREIRA	FUENTE
FUENTE (LA)	FUENTE DE LAGARTIJAS	

Fontes para o estudo da toponímia en Mugardos.

G

GAFO	GAFO DE ABAJO	GAFO DE ARRIBA
GAFO DE CORUTO	GAFOS	GAIBA
GAIBA DE ARRIBA	GAIBOTAS	GAITEIRO
GALEGA	GALERÍA	GALLADA
GALLADO	GANCHO	GARATA
GARATO	GAROCHO	GARROCHO
GATEIRA	GATEIRO	GAVEIRAS
GAVIA	GAVIOTA	GESTAL
GESTEIRA	GLORIA	GLORIA (LA)
GRANDAL	GRAÑA	GUIÑA
GUÍÑA		

H

HERMEIROS	HERMEIROS DE ARRIBA	HERMINOS
HIDREIRO	HIRMEIRAS	HIRMEIROS
HORTA DO RÍO	HUERTA	HUERTA DE CASA
HUERTA DEL PAN	HUERTO	

I

IDREIRO	IGLESARIO	IGLESIA
IGLESIA (LA)	IGLESIAS	IRMEIRO

J

JAFO DE ABAJO	JAFO DE ARRIBA	JAQUEIRA
JARDÍN	JUANA	JUBÍN
JUIÑA	JUNCADA	JUNQUEIRA
JUNQUEIROS	JUNQUERA	JUNTO DA CASA

L

LABANDEIRA	LABRADÍO	LAGO
LAGOA	LAMAS	LAMBORES
LANDIOS	LAVADOIRA	LAVADOIRO
LEIRA	LIMPADOIRO	LIMPADOIROS
LIMPIADOR	LODAIRO	LODAIRO DE ABAJO
LODAIS	LODEIRO	LOSAS
LOUREIRO	LOUREIROS	LOUSA
LOUSADA	LOUSAS	LOUZAS DE CARBALLO
LUGAR	LUGAR (EL)	LUGAR DE VERGARA

M

MACIÑEIRA	MACIÑEIRAS	MACHADO
MADRILLA	MADRIELA	MAINEDO

MAIÑEIROS	MANCIA	MANCIÑEIROS
MANILLA	MARIÑEIROS	MARIÑEIROS
MARMULO	MARMULLO	MARNELA
MARNELO	MARTIÑO	MENCIÑEIROS
MENOS	MESTRA	MESTRA (LA)
MEXOTE	MONCEDO	MONCIDO
MONTE	MONTE DE PRADOS	MONTEGRANDE
MONTE GRANDE	MONTE LODAIRO	MONTE NUEVO
MONTE PROPIO	MONTE REDONDO	MORTEIRADO
MORTEIRADO DE ABJO	MORTEIRADO DE ARRBA	MORTEIROSO
MURALLA		

N

NAVALLAS	NAVALLOS	NAVEIRAS
NEVALLOS	NIBAR	NOGUEIRADO
NOGUEIRAS	NOGUEIRIDO	NOVALLO
NOVILLA	NOVILLE	NUVILLE

O

OLIVEIRA	ONTEIRO	ONTEIRO DE ARRIBA
ORILLAMAR	OUCERO	OUTEIRO

P

P. DE CACHANDO	PÁJARO	PÁJAROS
PANIZO	PARDIÑAS	PAREDES
PAZO	PAZO (O)	PAZOS
PE DA GAITA	PE DE GAITA	PE DO SOUTO
PECHEIRA (LA)	PEDRA ALBA	PEDRA DO COUTO
PEDRAGOSO	PEDRAS	PEDRAS ALBAS
PEDRAS ALVAS	PEDREGAL	PEDREGOSO
PEDREIRA	PEDREIROS	PEDRÓS
PEGAL	PEIRAO	PELADA
PELADO	PENELA	PENETE
PENOSA	PENSO	PEÑA
PERAS	PEREIRAS	PEREIRO
PEREJO	PÉREZ	PERGOZO
PERILLO	PICACHO	PICACHO PUMIDO
PICHO	PICHÓN	PIEDRA SALVA
PIEDRAS	PIELES	PINAR
PINAVETA	PINAVETAS	PITA
PITO	POMBAL	PONTE
PONTE DO PAZO	PORTA	PORTA DA PENA
PORTA DA MAESTRA	PORTA DE CARTELLE	PORTA DO TORO

Fontes para o estudo da toponimia en Mugardos.

PORTEJO	POZAS	POZAS (LAS)
POZO	POZO DE LA CRUZ	POZO DE LA SEÑORA
PRADO	PRADO DA FONTE	PRADO DAS PEREIRAS
PRADO DE ABAJO	PRADO DE ARRIBA	PRADO DO LAGO
PRADO DO MEDIO	PRADO NOVO	PRAGO BALEA
PREGOSO	PREGOZO	PREGUNTOIRO
PROPIO	PUERTA	PUERTA DEL CURA
PUERTO	PUERTO DE EULALIA	PUERTO DEL SEIJO
PUERTO PENIQUEIRO	PUMAR	PUMIDO
PUMIDO DE ARRIBA	PUNTA	PUNTA DA EIRA
PUNTA DA PENA	PUNTA LONGA	

Q
QUINTAS

	R	
RANORA	RAÑOAL	RAÑOAS
REBOLTA	REBOREDO	REBOUREDA
RECENAL	RECENEL	RECINEL
RECTORAL	REDELO	REDONDA
REDONDO	REGA FONTE	REGATEIRA
REGO	REGUEIRA	REGUEIRO
REGUEIROS	REQUE	RESEJO
RETORAL	REVOLTA	REY
REY DE MIÑO	REY DO MIÑO	RIBAS (LAS)
RIEGO	RIEGO DE BARREIRO	RÍO
RÍO (DO)	RÍO DE NOVILLE	RÍO SECO
RÍO SEIJO	RÍO DEL SEIJO	RÍOS
RIVAS	RIVEIRA	RODAIRO
RODELAS	RODELOS	ROIBA
ROIBAL	ROSA	ROSABELLA
ROSABELLA DEL ESTE	ROSA PITA	ROSAVELLA DEL OESTE
ROZA	RUIBAL	

	S	
SAAVEDRA	SALGADO	SALGUEIRO
SAN JUAN	SAN MARTÍN	SAN VICTORIO
SAR	SARDINAS	SATAYUDO
SEAÑO	SEIJA	SEIJAS
SEIJO	SEIXO	SENANDE
SENANDE DE ARRIBA	SENRA	SERNEIROS
SERRÁN	SESELLE	SETEYUDES
SILVEIRA	SILVERIO	SILVEIROS

CÁTEDRA. *Revista eumesa de estudios*

SIRMEIROS	SOBRE LA FUENTE	SOTO XUANA
SOUTO	SOUTO DA CANA	SOUTO DA FONTE
SOUTO DE XUANA	SUARDIÑAS	SÚAS VIÑAS
SUEIRAS DE ARRIBA	SUIRELA	

T

TABLEIRO	TEJEIRO	TEJEIRA
TEJEIRA VIEJA	TEJEIRO	TEJERA
TEJERO	TELLEIRA	TELLEIRO
TEMBENTA	TEMPA	TENZA DE ABAJO
TENZA DE ARRIBA	TERCIO	TERCIOS
TERRA DA VILA	TERRA DE VILA	TILLEIRA
TIMBENTA	TOJERO	TOJO
TORÍN	TORRE	TORRES
TRANSFORMADOR	TUMBADOIRO	

U
UNIÓN

VACARIZA	VALE	VALES
VEIRAMAR	VICTORIO	VIEIRAS
VIEIROS DE ABAJO	VIEIROS DE ARRIBA	VIEIROS
VILAR	VILARES	VILARES DE ABAJO
VILARMARÍN	VILARIÑO	VILAS
VIÑA	VIÑA DE BARCA	VIÑA GRANDE
VIÑAS (AS)	VUELTA	VUGUEIRO

X

XARABÍN	XARDÍN	XESTIDO
XOANA	XOTO DE XUANA	XUAN
XUANA	XUNCEDA	XUNCEDO
XUNQUEIRA		

Z

ZANCADO	ZANCADOS	ZUNCADOS
ZUNCARDOS	ZUNCARDOS DE ABAIXO	

MEÁ**A**

ABRUÑEIROS	ACEA	ADRES (OS)
AGUILLAS DE ALBAY	ALPENDRE	AMENEIRO
ANEIROS	ANGURIO	AREA GRANDE
AREOSA	ARES (LOS)	ARES (OS)
ARMEIROS	ARTÁS	ASTÁS
ATRÁS	AUCARÉS	AUTOPES

B

BAILÓN	P. BAILÓN	BALADO
BALADO DE ARRIBA	BALADOS	BARALLOCA
BARALLOCAS	BARCA	BARCA (LA)
BARCAS	BARREIRA	BARREIRA DA CRUZ
BARREIRAS (LAS)	BARREIRO	BARREIROS
BASTIÁN	BENITA	BUGUEIRO

C

CABALLO	CABARCOS	CABO DE LEIRAS
CABRA (LA)	CAGALLAS	CAGALLOS
CABRAS	CAIBANCAS	CAL
CALBALLÁS	CALA	CALDOVAL
CALO	CALLOTAS	CAMINO (SOBRE)
CNO. AREOSA	CAMINO GRANDE	CAMINO VELLO
CAMINO VIEJO	CAMIÑO (DO)	CAMPO
CAMPÓN	CANA (DA)	CANCELA
CANTEIRA	CANTERA	CAÑOTA
CAÑOTA (A)	CAÑOTAS	CARALÉS
CARBAIXALES	CARBALLAL	CARBALLO
CARBOEIRO	CARDIDO	CARDOEIRA
CARDOEIRO	CARIÑO	CARNEIRA
CARREIRAS	CARREIROS	CARRETERA (ARRBA)
CARTEIRÓS	CARTELLE	CASA
CASALES	CASANOVA	CASARÓN
CASARONE	CASAL	CASAL (EL)
CASAL (O)	CASAL DE ABAJO	CASAL DE ARRBA
CASAS VIEJAS	CASÁS	CASÁS (LOS)
CASILLA	CASTAÑEIRA	CASTAÑEIRAS
CASTAÑOS	CASTELEIRO	CASTIÑEIRA
CASTIÑEIRO	CAZARRÓN	CERDIDO
CESTEIRÓN	CIÑANOV	COBA
CORDENEIRO	CORTIÑA	CORZÁS

CÁTEDRA. *Revista eumesa de estudios*

COTARELA	COTO	COTO (EL)
COTO (DEL)	COTOS	COUTO (DO)
CRUCERO DE MEHÁ	CRUZ	CRUZ DE MEHÁ
C.DE M.DE ABAJO	C.DE M. DE ARRIBA	CRUZ DO LAGO
CUADRA	CUBOLLAL	
	CH	
CHANTELO	CHANTELOS	CHOUSA
CHOUSA DE P.	CHOUZA	CHOUZA DE GAIBA
CHOUZA PENEDO		
	E	
ERLÁS	ESCALERILLA	ESCRIBANO
ESLÁS	ESPIÑAS	ESTACIÓN
ESTÁS	ESTEIRO	ESTEIRÓN
	F	
FÁBRICA	FEAL	FEAL (DO)
FERO	FIEITEIRAS	FIGUEROA
FOJO	FONTE	FTE. BELLA
FONTEGRANDE	FTE.DA BULLA	FTE. DA REGA
FTE. DE BRILLE	FTE. LOCAYO	FTE. SAGRADA
FRAGA	FRAGAVELLA	FRAGIL
FRANCISCO	FROGIL	FROISEL
FROIXIL	FROXIL	FRUSIL
FRUXIL		
	G	
GAIBA	GAIBA DE ARRIBA	GAITEIRO
GALEGOS	GALILLEIRO	GALÍNEIRO
GALIÑEIROS	GALO	GALLEGOS
GATEIRO	GESTAL	GESTEIRA
GRANDE	GRAÑA	GUILLÁN
GUILLAR	GUILLAR DE ABAJO	GUARDA LOBO
	H	
HUERTA	HTA. DA CASA	
	J	
JUBIAS	JULIÁN	JURELA

Fontes para o estudo da toponímia en Mugardos.

L

LABRADÍO	LADO	LAGO
LAGO (DEL)	LAGOA	LAGOAS
LARTAS	LASTÁS	LOBO
LOBO (DEL)	LOBO (DO)	LOCAYO
LODAIRO	LOMBA	LOUREIRO
LUGAR	LUGAR DE ARRIBA	L. DE PARGA
L. DO CHUCO	L. DO LOBO	L. DO MONTE
L. LOLO	LUMIN	

LL

LLOPALLEIRO

M

MACHADO	MALAYA	MARMULO
MEHÁ	MERLO	MEXOTE
MOLINO	MOLINO DE VICENTE	MOLINO DE VIENTO
MONTE ARRIBA	MUGARDOS	

N

NOVÁS

NOVILLE

O

OUTEIRO

P

PALMEIRA	PALLEIRA	PALLEIRO
PALLOTA	PALLOTAS	PANETO
PASANDINO	PAZO DA CRUZ	PEDRA DO COUTO
PEDRA SALVAS	PEDREIRA	PEDREIRA DE ABAJO
P. DE ARRIBA	PEDREIRAS	PEDRÓS
PEDROSO	PEJOS	PENA
PENEDO	PENEDO (EL)	PENEDO PIÑEIRO
PENELA	PENELAS	PENOSA
PEPA DA CRUZ	PEREIRAS	PEREIRAS (LAS)
PEREIRO	PEREIROS	PIATEIRA
PIEDRAS	PILÓN	PINOS
PIÑEIROS	PISONA	PIZONA
PORTA	P. DE CARBALLAL	P. DE TERRA
PORTO	POZAS	PRADO
PREGUNTOIRO	PROMARIÑO	PROMARIÑOS
PROMONTORIO	PUMARIÑO	

QUEIBANCAS

Q
QUINTANCAS

RAFEIRO
 REDONDELO
 REGUEIRA
 REGUEIRO
 REGUENJO
 REQUEJO
 RIBA
 RIEGA
 ROIBEIRAS
 ROZALES

RAÑOEIRA
 REGA
 REGUEIRAS
 REGUEIRO DE ABAJO
 REJENJO
 REVOLO
 RIBA DA VELLA
 RILO
 ROSARIO

RAÑOEIRO
 REGO
 REGUEIRIÑO
 REGUEIROS
 REQUEIJO
 REVOLTA
 RIBA DA VOLTA
 RÍO DA VELLA
 ROZAL

SABUGUEIRO
 SANTA LUCÍA
 SARES
 SASTRE
 SEAÑO
 SILVEIRA
 SOCAMIÑO
 SOUTO
 S. DE CHANTELOS

SALGUEIRAL
 SANTAJES
 SARTAXES
 SAURA
 SEBASTIÁN
 SO
 SOCARIÑO
 SOUTO DA CANA
 SUCAMIÑO

SALIÑEIRO
 SANTA-XES
 SARTAXIAS
 SEAÑA (LA)
 SERRÓN
 SOA MANEIRA
 SOTO D'XUANA
 S. DE CHANTELO
 SUSAPETA

TAS
 TILLEIRA
 TRASERA DE CASA

TERRENO
 TORRES (AS)

TIERRA
 TRABANCA

VAQUEIROS
 VIÑA GRANDE
 VIUDAS (LAS)

VÍCTOR DA VILA
 VIÑA NOVA

VILARIÑO
 VIÑAS

XANVENDAS

X
 XANSIA

XASTRE

MUGARDOS**A**

A. GERISCOS	ABRUÑEIROS	ACEA GUISCOS
AGARRÍO	AGARRÍOS	AGRO
AGRO EN PONTELLA	ALBELA	A. DE ARRIBA
A. DE ABAJO	ALMEIRAS	ALMEIROS
ALVELO	AMENEIROS	ANGURIZ
ARCA ÁNIMAS	ARENOSA	AREOSA
ARES	ARES (LOS)	ARMEIROS
APELÓN		

B

BAILÓN	BAILOSOS	BALADOS
BALSAS	BAÑO	BAÑO (EL)
BAÑO DE ARRIBA	BARBAIZOS	BARCIAS
BARLOSOS	BARRAL	BARREIRO
BARREIROS	BARROS	BASTEIRO
BERTO	BERTUCO	BESTAROUZO
BESTA RUZA	BESTARUZA	BETO
BLANCO (EL)	BOCACHA	BOUZAS
BRAMEIRAS	BRAVA	BRAVA (LA)
BUGALLÓN		

C

CABALO	CABANAS	CABILDO
CABO LEIRAS	CACHUMBA	CADAVAL
CAIBANCAS	CALAS (LAS)	CALDOVAL
CALLE	CAMPO	CAMPO (DO)
CAMPOS	CANDOCIA	CANIDO
CÁNTARO de la MARINA	CACHUMBA	CANCELA
CAÑOTAS	CARCAMÓN	CARCAMONA
CARCA NOVA	CARDACHA	CARDIDO
CARNUCHO	CARRETERA	CASA CAÍDA
CASA VIEJA	CASAL	CASAL DE ABAJO
CASAS BELLAS	CASARÓN	CASERÓN
CASETA	CASETAS	CASTAÑO
CATEDRAL	CEMENTERIO	CEMENTERIO (tras del)
CERBALLO	CERCA	CERCA ÁNIMAS
COBA (tras da)	CERRADA	COBAS
COBO	COBOS	COCHERA
CORGOS	COJO	COJO (EL)
CORNIDO	CORRALÓN	CORREDOIRA

CÁTEDRA. Revista eumesa de estudios

CORTIÑA CORZÁS CRUCEIRO (O)	CORTIÑA BAÑO COTELLÓN CRUCERO	CORTIÑA de SIMOU CRISTO CUARTOS
CHA (EL) CHOUSA DE CRISTO	CH CHANTEIRO CHOUZA DEL CRISTO	CHOUSA
DEMONTE	D DOCAYA	
ESPASANTE ESTRABÍS	E ESPIÑO ESTRAVIZ	ESTEIRO
FARO FIGUEROA FORO FRAGAS FUENTE DEL CUCO	F FERMÍN FONTE FRAGA FRAGA DO REY FUENTE GRANDE	FIGUEIRAS FONTE DA BULLA FRAGA DE PONTELLO FUENTE
GALÁN GANUCHO GESTEIRA GRANXAS	G GALLEGOS GARRÍOS GOLPE GRILA	GANGOS GELPIS GRANJA DE BAÑO GUIÑA
HORTA DE ESTEIRO HTA. DE CASA HUERTAS	H HUERTA HTA. DE ESTEIRO	HTA. DAS ÁANIMAS HTA. DE GALÁN
IGLESARIO IGLESIAS	I IGLESIA	IGLESIA NUEVA
LABRADÍO LAGOA (DA)	J JAIBA	
LAGO	L LAGOA LAGOA DE ABAJO	LAGOA L. DE ARRIBA

Fontes para o estudo da toponímia en Mugardos.

LAMBORCA	LAMBORES	LAMEIRA
LAMEIRO	LAUSIA	LEIRAS
LOBEIRA	LOBO	LOBOS (LOS)
LOMBA	LONGA	LOUREIRO
LOUREIROS	LOURIDO	LOUSIDO
LOUSIDOS	LUGAR (EL)	L. DE ABAJO
L. DE BABÍO	L. DE MANGUELA	

M

MALAYA	MANGUELA	MANLLELA
MARIAS	MERLO	MONTE
MONTE PEQUEÑO	MUGARDOS	MUG. DE ARRIBA
MUG. DE PORTELA		

N
NAVEIRA**O**

OLAYA	OLAYA DE LA CASA	OLIVEIRA
OLMEIROS	OUTEIRO	

P

PALLOTA	PALLOTAS	PAREDES
PASANTES	PASO BAÑO	PASO ROQUE
PAYOTA	PAYOTE	PEDRA DO COUTO
PEDRAS	PEDREIRA	PEDROSA
PEDROSAS	PEDROSO	PEDROSO DE ABAJO
PEDROSOS	PEGAL	PENEDO
PELAIMOS DE ARRIBA	PELAINOS	PEPE LEITE
PEQUEÑO	PETEIRA	PETEIRO
PETEIRO DE ABAJO	PETEIRO DE ARRIBA	PETEIRO (EL)
PETRA	PEZA GRANDE DE CORNIDE	PIEZA GRANDE
PINAR	PINO	PINO BAÑO
PINO (EL)	PIÑEIROS	PITA
PITA DE ABAJO	PITEIRILLA	POLAINAS
POLAINOS	POLVORÍN	POMARIÑO
PONTELLAS	PORTELLAS	PORTELLOS
PORTO MACEIRAS	PRADOS	PRAGA
PREGUIZA	PREMONTORIO	PROMARIÑO
PROMARIÑO DE ABAJO	PUMARIÑOS	

R

RAITEROL	REGA	REAL
----------	------	------

REDONDA
REGUENGO
REVOLTOS
RÍO PEGROZO
ROIBERAL

REDONDO
REVOLTA
RIVAS
RÍO SECO
ROZA

REGO GRANDE
REVOLTO
RIVERO (EL)
ROIBEIRAS

SALGUEIRAL
SAN MARTÍN
SARDIÑA
SEAÑO
SIMÓN

SAN ANTONIO
SAN XIÁ
SAU FON
SENDERO
SIMOU

SAN FERNANDO
SANTA LUCÍA
SEAÑA
SEQUERIAL

TEJERA
TIERRA

TELLEIRO

TEIROS (DO)

U
URBANO

VAQUEIRO
VIÑA
VIÑAS

VAQUEIROS
VIÑA (LA)
VISTA ALEGRE

VENTUREIRA
VIÑA DO HORDIA
VUIA

XANSIA

X
XANXIA

XARRIGAL

Z
ZANCHA

PIÑEIRO

ABELEDO
ABELEIRA DE ARRIBA
AGRA FONTE
ARMADA
ARNEIRO

A
ABELEIRA
ABELEIRAS
AIRE
ARMADA (LA)
ARRIBA

ABELEIRA DE ABAJO
ABELLEIRA
ALMIRA
ARMADO
ATAJEA

BABERNA

B
BABERNO

BAIXOLO

Fontes para o estudo da toponímia en Mugardos.

BALIXA	BALSA	BEDO ABAJO
BELLO DE ABAJO	BEQUE	BOADO
BOLEIRA	BOUZA	BRADA
C		
CABAQUEIRA	CABARQUEIRA	CAGA E MEXA
CAL	CAL DE ARRIBA	CAMINO GRANDE
CAMPела	CAMPO	CANCE
CANCEL	CAÑOTA	CAÑOTAS
CAPILLA	CAPILLA LODAIRO	CARBALLEIRA
CARBALLO	CARREIRO	CARRETERA del SEIJO
CASA BELLA	CASABELLA	CASAL
CASAL (DO)	CASCAS	CASILLA
CASILLAS	CASTRO	CERCA
CERCADO	CERCADO DE CORTES	CERCEDO
Cerdeiriñas	CERTA VILA	COCIDO
CORTES	CORTES de ABAJO	CORTES de ARRIBA
COTO	COTO DE EIGO	COSTA DA RIBEIRA
CRUCEIRO	CRUCERO	CRUCERO de ABAJO
CRUZ	CTO. De ARRIBA	
CH		
CHARCA	CHAO DO MONTE	CHOCA
CHOCA PITA	CHOUSA	CHOUSA GAFO
CHOUSA do RÍO	CHOUSA dos BARREIROS	CHOUZA
D		
DAFONTE	DODAIRO	
E		
EIGO	EIGO DE ABAJO	EIXO
EIXO DE ARRIBA	ERA DE CORTES	ESCALLOS
ESCAÑOS	ESPIÑO	ESTACIÓN
ESTANCADAS	ESTANCADO	
F		
FABAR DO MEDIO	FERIA DEL CUATRO	FERRADO
FOJO	FONTE	FONTE (DA)
FONTE DE ABAIXO	FONTE DE LODAIRO	FONTE DO ESTANCO
FONTE dos ACEITEIROS	FOXO	FRAGA
FRANCÉS	FRANZA DE RIBA	

GALÁN	G	GALLADA	GALEGA
GALLARDIO		GATEIRA	GUES DA FONTE
GONZÁLEZ			
 	H		
HUERTA		HUERTA DE CASA	
 	I		
IGLESARIO		IGLESIA	
 	J		
JARDÍN		JUMBADOIRA	
 	L		
LAS		LEIRA	LEIRO
LEIRO DE ABAIXO		L. de ABAJO	LEIRO de ARRIBA
LENÓN		LIRO	LODAIRO
LODAIRO DE PAU		LODEIRO	LOUREIROS
L. de ABAJO		L. de ARRIBA	L. de CHOUSA
L. de RÍOS		LUGAR	LUGAR NOVO
LUGAR VELLO		LUGAR DA FONTE	LUGAR DE GONZÁLEZ
LUGAR DE LODAIRO			
 	M		
MONTE LONGO		MONTE PEDREIRA	MONTE PEQUEÑO
MONTE PROPIO		MOUCIDO	
 	O		
OBEIRO		OCTAVOS	OLEIROS
OLIVEIRA			
 	P		
PAGO		PAINCEIRAS	PAZO
PEDREIRA		PEDRÓS	PEIRALLAS
PENEDO		PENEDO (DO)	PENELAS
PEREIRAS		PEREIRO	PERALAS
PERELAS		PERITO	PERURES
PICHO		PINAVETA	PIÑEIRO
PITA		PITA DE ABAJO	PITA DE ARRIBA
PITAS		PITA DE REGUSO	PLEITO
POLAIRA		POMAR	PONTE DO RÍO
POZO		PRADO	PRADO SEIXO de ABXO.

Fontes para o estudo da toponímia en Mugardos.

PRADO de CHSA. do RÍO
PORTA DA VILA
PTE. DE PIEDRA
PUNTA

PRIMEIRO
PTA. DE MOURO
PUERTA

PRUMIDO
PUENTE
PUMIDO

Q
QUINTAS

RAGOÑA (LA)
REGA
REGUEIRAL
REQUE DE ARRIBA
RÍO LEIRO

RAÑOAL
REGOÑA
REGUEIRAS
REVOLTA
ROSAS

REDONDO
REGUEIRA (LA)
REGUEIRO
RÍO

S
SADA (DE)
SAN XOÁN DE PIÑEIRO
SAR DE ARRIBA
SOTO

SALGUEIRO
SAR
SEIXO

SAN JUAN
SAR DE ABAJO
SITIO DE CASA BELLA

TABAQUEIROS
TEMPOEIRA
TEMPUEIRA

TEJERA
TEMPOEIRO
TERCIOS

TELLEIRA
TEMPOURA
TEUPUEIRA

VIERAS
VIÑA
VIÑAS (TRAS AS)

V
VILA
VIÑAS

VILAR
VIÑAS (DAS)

ZANCADOS

Z**CATASTRO DE ENSENADA (1752): TOPONIMIA DA PARROQUIA DE MEÁ
AUSENTE NOS AMILLARAMIENTOS DE 1947**

AMOREIRA (MOREIRA)
ANIDO

A
ANGUEIRA
AUGARÍOS

ANGURÍS

BALADO (SO)	B BASTIDA	BEQUE
CAÍNZO CAMIÑO CAMPO DO FIDALGO CAÑAS CASAVELLA CIROLA COSTEIRA	C CALEJÓN CAMIÑO (SOB) CANTEIRO CARRETEIROS CASALES COLMEAS	CALLEJÓN CAMPO DE CHANTELOS CANTEIROS CARVALLÁS CASTAÑEIRO CORTIÑAS
CHOUSA DA CANCELA CH. DE MEÁ CH. DO REGUEIRO	CH CH. DA CRUZ CH. DE REVOLTAS	CH. DA REGUEIRA CH. DO CAMPANARIO.
FABEIRO FIGUEIRA	F FERREIRAS FRANCISCO PÉREZ	FESTAL
GAIBAS GOLPE	G GALÁN	GOLDROS GREGUES
HORTA DO REY	H HORTA DO REY (SOA)	
	I INJERTOS (ENGERTOS)	
LAGAR (SO) LEDOS LUGAR DE AVAJO	L LAGO DE GARRA (DAGARRA) LEIRO	LAMEIRO LOUREIROS (SO OS)
MEÁ	M MONTE DO CAÍNZO	
NOGUEIRA	N NOGUEIRAS	

PEDRO DÍAZ	P PEREIRA	PUNTA LONGA
REBOLTAS REGA DA BARCA REGAS DE RILO RÍO	R REBOLTAS DA BARCA REGA DE RILO REGUEIRO DA FONTE ROCIÑAS	REBORDELO REGAS REGUEIRO DE MEÁ
SEIJOS SOUTO DE VILA	S SIMOU	SOUTO DE RILO
TORRE	T TORRENTE	
VILARES	V VIÑA REDONDA	

FONTES CONSULTADAS

Catastro do Marqués de la Ensenada (1752): Parroquias do concello de Mugardos: Santiago de Franza, San Vincenzo de Meá, San Xiao de Mugardos, San Xoán de Piñeiro. Fondo Real Intendencia de Galicia. Arquivo do Reino de Galicia. A Coruña.

"Acta de reconocimiento de la línea límite y señalamiento de los mojones comunes a los términos municipales de Ares y de Mugardos" (1929). Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral. Madrid. Arquivo Municipal de Mugardos (AMM).

Franza. Contribución Rústica. Amillaramientos (1947-1955). AMM.

Meá. Tributación. Contribución Rústica. Amillaramientos (1947). AMM.

Mugardos. Riqueza Rústica. Amillaramiento (1947). AMM.

Piñeiro. Amillaramiento da Riqueza Rústica. (1947). AMM.

Catastro do concello de Mugardos (1956-7). Delegación Provincial del Ministerio de Hacienda. A Coruña.

Nomenclátor. Xunta de Galicia. Parroquias do concello de Mugardos.

